

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลเรื่องพระมาลัยสูตรที่มีต่อพุทธศาสนิกชนในตำบลคู้ตะเกา อำเภอมือ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาเรื่องพระมาลัยสูตรในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระมาลัยสูตรเถรวาท และเพื่อศึกษาอิทธิพลเรื่องพระมาลัยสูตรเถรวาทที่มีต่อพุทธศาสนิกชนชาวตำบลคู้ตะเกา อำเภอมือ จังหวัดอุดรธานี การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงเอกสารศึกษาค้นคว้าจากหนังสือพระไตรปิฎกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฐานานุกรมพระมาลัยเถวสูตร และตำรา เอกสารงานวิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัยต่างๆ ของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ทำให้ได้บทสรุป บทวิจารณ์ และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑. พระมาลัยสูตรในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องพระมาลัยสูตรที่พระภิกษุชาวสิงหลแต่งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๙๐๐ เศษ จากการศึกษาเรื่องพระมาลัยๆเป็นพระที่มีอิทธิฤทธิ์ศักดิ์ดานภาพ สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ และท่านได้ลงไปโปรดสัตว์นรก ตามขุมนรกต่างๆให้ได้รับความสุข ความสบาย ในขณะที่ท่านลงไป ในนรกนั้น ก็จะเกิดความอัศจรรย์ ขุมนรกทั้ง ๘ ขุมก็จะอันตรธานหายไปหรือแตกสลายไปด้วยบุญญาบารมีของท่าน แล้วได้คุยกับสัตว์นรกทั้งหลายว่าได้สร้างกุศลสิ่งใดไว้ในโลกบ้าง สัตว์นรกไม่เคยได้สร้างบุญกุศลสิ่งใดไว้ แม้แต่ประมาทจึงต้องมารับกรรมอย่างนี้ สัตว์นรกก็จะสั่งพระมาลัยให้ญาติๆที่อยู่บนโลกมนุษย์ทำบุญอุทิศมาให้พวกเขาบ้าง พระมาลัยก็รับปากพวกสัตว์นรกทั้งหลาย แล้วพระมาลัยก็ลาสัตว์นรกเพื่อไปเยี่ยมพระยายมต่อไป

พระมาลัยไปเยี่ยมพระยายม ที่เวศน์ชัยยุดปราสาท ซึ่งเป็นที่อยู่ของพระยายมแล้วสนทนาในเรื่องต่างๆโดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจความแก่สัตว์นรก ว่าตัดสินใจอย่างไร พระยายมจึงบอกถึงการตัดสินใจความแก่พระมาลัยว่า จะถามถึงเทวทูต ๕ ถ้าตอบข้อใดข้อหนึ่งได้ก็ปล่อยให้ขึ้นสวรรค์ไป สนทนากันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ลาพระยายมกลับยังโลกมนุษย์

พระมาลัยก็กลับมายังโลกมนุษย์เทศน์โปรดให้มนุษย์ทั้งหลาย ให้ตั้งอยู่ในหลักศีล-ธรรม และทำบุญอุทิศให้แก่สัตว์นรกทั้งหลาย วันหนึ่งได้รับถวายดอกบัว ๘ ดอกจากกระต่ายบุรุษเชื่องใจ แล้วพระมาลัยได้นำดอกบัวทั้ง ๘ ดอก ไปบูชาพระจุฬามณีเจดีย์สถานที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์

พระมาลัยได้พบกับพระอินทร์ และได้สนทนาธรรมซึ่งกันและกัน พระมาลัยถามถึง หลักธรรมที่ได้บังเกิดเป็นพระอินทร์ การที่จะบังเกิดเป็นพระอินทร์ได้จะต้องมีหลักธรรมคือวัตรบพ ๗ ประการ พระมาลัยสนทนากันกับพระอินทร์เป็นที่เข้าใจเป็นอันดีแล้ว จึงถามถึงบารมีธรรมของพระศรี อารียเมตไตรย พระอินทร์จึงตรัสว่าให้ร้อถามกับพระศรีอารียเมตไตรยเอาเอง เดียวท่านก็มานมัสการ พระจุฬามณีแน่นอน

พระมาลัยร้อพบกับพระศรีอารียเมตไตรยอยู่นั้น เหล่าเทวดาทั้งหลายก็ทยอยพากันมา ถวายสักการะพระจุฬามณี จนหมดแล้ว คู่เดียวพระศรีอารียเมตไตรย ก็พาบริวารมาอย่างเนื่องแน่นมา นมัสการพระจุฬามณี เสร็จแล้วก็มาสนทนากับพระมาลัยๆ ได้มาสนทนาธรรมกับพระศรีอารีย ถึง บารมีธรรมที่จะไปตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าว่ามีหลักธรรมอะไร พระศรีอารียตรัสว่าพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ จะต้องประพฤติปฏิบัติ ในทศบารมี อหimsa ของพระโพธิสัตว์ และธรรมที่เกื้อหนุนบารมี พระโพธิสัตว์ต้องปฏิบัติอย่างนี้ นี่คือนิยามหลักธรรมของพระโพธิสัตว์ และพระมาลัยถามถึงพระศรีอารียจะ ไปตรัสรู้เมื่อไรพระศรีอารียตรัสว่าสิ้นพระศาสนาสมณะโคดม ๕,๐๐๐ ปี เมื่อมนุษย์มีอายุ ๘๐,๐๐๐ ปี ก็จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป

๕.๑.๒. หลักธรรมที่ปรากฏในพระมาลัยสูตร

ผู้วิจัยได้ศึกษาพระมาลัยสูตรปรากฏมีหลักธรรมคำสอน ผู้วิจัยได้แยกหลักธรรมออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑.) หลักธรรมที่ปรากฏในเรื่องที่กล่าวถึงนรก มีหลักธรรมที่มุ่งให้กระทำแต่ความดี อย่าได้ประมาท รู้จักให้ทานอยู่เป็นนิตย์ ให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ให้สร้างแต่บุญกุศล จะได้ไม่ต้องไปตก ในอบายภูมิ โดยเฉพาะในขณะที่เป็นมนุษย์ยังมีชีวิตอยู่นั้น ให้รู้จักหลักธรรมของเทวทูต ๕ ว่ามีอะไรบ้างถือว่าเป็นหลักธรรมที่สำคัญที่เอาไวพิจารณาจะได้ไม่เกิดความประมาท

๒.) หลักธรรมที่ปรากฏในเรื่องที่กล่าวถึงสวรรค์ การให้ทานรักษาศีล เจริญภาวนา เป็นหลักธรรมที่โดดเด่นในพระมาลัยสูตร การให้ทานรักษาศีล ฟังธรรม เจริญภาวนา เป็นกุศลกรรม ที่ดีจากเรื่องพระมาลัยสูตรนี้ จะเห็นอานิสงส์ของการทำความดี มีอานิสงส์ได้รับความสุขความสงบ ครั้นเมื่อทำกิริยาตายจากโลกนี้ก็จะได้ไปบังเกิดอยู่ในสวรรค์ และให้เห็นอานิสงส์ของคนที่มีความ กตัญญูต่อบิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ครูอาจารย์ มีแต่ความสุขความเจริญไม่ตกต่ำ ที่โบราณได้กล่าว เอาไว้ว่าคนกตัญญู ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ หลักธรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือหลักธรรมของ ผู้ที่จะมาบังเกิดเป็นพระอินทร์จะต้องมีหลักธรรม วัตรบพ ๗ ประการ หลักธรรมที่ปรากฏในสวรรค์

จึงเป็นธรรมที่ทุกคนที่จะสามารถประพฤติปฏิบัติกันได้ทุกคน อาณิสสของธรรมะเหล่านี้จะส่งผลให้ไปบังเกิดในเมืองสวรรค์ หรือภพภูมิที่สูงยิ่งขึ้นไป

๓.) หลักธรรมในส่วนของพระศรีอาริย์หรือพระศรีอาริยมุตไตรยที่สำคัญ คือ ทศบารมี ๑๐ ทศ พระศรีอาริย์ฝากพระมาลัยให้มาบอกถึงมนุษย์โลกว่า ถ้าผู้ใดต้องการจะไปบังเกิดให้ทันศาสนาของพระศรีอาริย์ บรรณานาที่จะได้ประสพพบกับพระองค์ ให้หมั่นสร้างบุญสร้างกุศล สมาทานศีล การฟังธรรมเทศนาเทศน์มหาชาติเวสสันดรชาดก และห้ามมนุษย์ทุกคนทำอนันตริยกรรมเป็นอันขาด ผู้ใดกระทำจะไม่สามารถพบศาสนาของพระองค์ ถือว่าเป็นความเชื่อที่มีมานานนม นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเรื่องความประมาท พระศรีอาริยมุตไตรยยังสอน เรื่องของการอยู่ร่วมกันคือความสือสัตย์ต่อกัน มีความอดทนอดกลั้น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ไม่คำนึงถึงประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน

๕.๑.๓. ศึกษาอิทธิพลเรื่องพระมาลัยสูตร

ผู้วิจัยจากการที่ศึกษาอิทธิพลเรื่องพระมาลัยสูตรที่มีต่อพุทธศาสนิกชนชาวตำบลคู้ตะเกา อำเภอมืองอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้แยกออกเป็น ๓ หัวข้อดังนี้

๑.) ด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี คือ เรื่องการฟังเทศน์มหาชาติเวสสันดรชาดก การสวดพระมาลัย การกรวดน้ำอุทิศให้ผู้ตาย ดอกไม้ในมือศพ ซึ่งยังไม่หายไปจากตำบลคู้ตะเกา อำเภอมืองอุตรดิตถ์

๒.) ด้านคติความเชื่อของสังคม ที่ยังฝังจิตฝังใจของพุทธศาสนิกชนคนคู้ตะเกา อำเภอมืองอุตรดิตถ์และประชาชนคนไทยคือเรื่องนรก สวรรค์ บาปบุญ คุณโทษ และศาสนาของพระศรีอาริย์ เพราะบรรพบุรุษได้สั่งสอนปลูกฝังมาโดยตลอด ให้มีความเชื่อเรื่องของการทำชั่วได้ชั่ว ทำดียอมได้ดี ถ้าหากมัวเมาอยู่ในอบายมุข คนเราก็ไม่ต่างอะไรกับสัตว์เดรัจฉานหรือสัตว์นรก ที่พรรณาไว้ในพระมาลัยสูตร ถ้าหากต้องการให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้าก็ต้องหมั่นสร้างคุณดี รักษาศีล เจริญภาวนา และฟังธรรม จะได้ไปบังเกิดในสวรรค์เสวยความสุข และจะได้ไปบังเกิดทันยุคของพระศาสนาของพระศรีอาริยมุตไตรย ที่ใครๆว่ามีความสุขมีความเจริญ

๓.) ด้านเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจของตำบลคู้ตะเกา ที่เจริญขึ้นได้ก็อาศัยความซื่อสัตย์สุจริตธรรม ได้รับความปลูกฝังคุณธรรม ให้ตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ในเรื่องของเศรษฐกิจในภาพรวมภายในตำบลคู้ตะเกา เศรษฐกิจเจริญขึ้นได้เพราะอิทธิพลของเรื่องพระมาลัยสูตร ประชาชนในตำบลคู้ตะเกา ยังยึดมั่นอยู่ในสุจริตธรรม ไม่กล้าที่จะคดโกง ไม่กล้าที่จะคอร์รัปชัน ขาดบ้านเมืองจึงเจริญขึ้น โดยเฉพาะประชาชนตำบลคู้ตะเกาอยู่ดีกินดีและมีความสุข เกรงกลัวบาปกรรม กลัวตกนรก หลังจากที่ได้ตายจากโลกนี้ไป

สรุป ความเชื่อในเรื่องพระมาลัยสูตรไว้ว่า สังคมไทยมีความเชื่อในตำนานพระมาลัยสูตร มาช้านาน เมื่อเกิดปัญหา ไม่มีทางออกก็เอาความเชื่อมาเป็นแนวคิด และเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจ การเมือง สังคมได้ วิจารณ์การเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ความเชื่อก็เปลี่ยนแปลงไปตามเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม แต่ยังคงเค้ามูลเดิมอยู่ถ้าหากพิจารณาถึงอิทธิพลของพระมาลัยสูตร ที่มีต่อ สังคมไทย ก็เห็นได้ว่าเรื่องราวของพระมาลัยสูตร อิทธิพลต่อสังคมไทยในหลายๆ ด้าน ผู้วิจัยได้หยิบยกมาให้เห็น ๓ ด้านที่สำคัญ คือด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านคติความเชื่อของสังคมและ ด้านเศรษฐกิจ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นที่รู้จักกันไปในเรื่องการพึ่งเทศน์มหาชาติ ที่ถือกันว่าหากผู้ใดได้ฟังจบในวันเดียวจะได้ขึ้นสวรรค์ ไม่ตกนรก ชีวิตก็จะมีความสุข นอกจากนี้เรื่องราวของพระมาลัยสูตร ยังเป็นที่รู้จักในเรื่องการสวดมาลัย ซึ่งเดิมสวดกล่อมหอนางงานแต่งงาน แต่ในปัจจุบันนิยมสวดในงานศพ เรื่องเครื่องสักการะในมือศพ เหตุจากพระมาลัยนำดอกบัวไปไหว้พระจุฬามณีบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ จึงเป็นต้นแบบ เมื่อเตรียมศพคนตาย ญาติจะเตรียมดอกไม้ใส่ในมือศพเพื่อจะได้นำไปบูชาพระรัตนตรัยและบูชาพระจุฬามณี อีกประเพณีหนึ่งที่ถือปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่องคือ ประเพณีทำบุญกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล จะทำให้ผู้ตายได้รับผลบุญและพ้นจากความทุกข์ โดยเฉพาะเรื่องราวของพระมาลัยสูตร มีอิทธิพลต่อพุทธศาสนิกชนชาวตำบลคุ้งตะเภา เป็นอย่างมากเช่นกัน อิทธิพลที่ได้รับจากเรื่องราวของพระมาลัยสูตร เช่น เรื่องราวของนรก สวรรค์ พระศรีอาริย์เมตไตรย พระเกตแก้วจุฬามณี ไว้สอนพุทธศาสนิกชน ให้ได้ระลึกถึงบุญบาป และหมั่นทำบุญ ทำความดีกันอยู่เสมอ ด้านคติความเชื่อของสังคม เรื่องราวของพระมาลัยสร้างคติความเชื่อของคนในสังคมและเรื่องนรกสวรรค์เรื่องกรรมเป็นอย่างมาก ให้เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วยอมได้รับกรรมตามการกระทำของตน อีกทั้งคตินิยมความเชื่อในโลกยุคพระศรีอาริย์เมตไตรย ที่เป็นประเด็นใหญ่ในการสร้างความดี

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลเรื่องพระมาลัยสูตรเถรवादที่มีต่อพุทธศาสนิกชนในตำบลคุ้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) ควรมีการจัดประเพณีการเทศน์พระมาลัยสูตร ขึ้นในแต่ละวัดของประเทศไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีการเทศน์พระมาลัยสูตร

๒) ควรมีการจัดการสอนหรืออบรมเทคนิควิธีการเทศน์พระมาลัยสูตร แก่พระภิกษุสงฆ์และสามเณร ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ศึกษาพระมาลัยสูตร ตันฉบับประเทศศรีลังกา ประเทศพม่า ประเทศกัมพูชา และประเทศลาว

๒) ศึกษาเปรียบเทียบพระมาลัยสูตร ประเทศศรีลังกา ประเทศพม่า ประเทศกัมพูชา และประเทศลาว เหมือนกัน หรือแตกต่างกัน